

[Korneliusen]

som tager hensyn til alle menneskelige funktioner på og uden for arbejdet, styrker den enkeltes muligheder for deltagelse i samfunds-, kultur- og arbejdslivet, sikrer faglig kunnen og specialisering, men også skal give de unge selvstændighed, initiativ og omstillingsevne.

I maj 1986 nedsatte undervisningsministeren Nordskov Nielsen-udvalget med en meget bred repræsentation og bad udvalget udarbejde forslag til et enhedsorienteret erhvervsuddannelsessystem til afløsning af lærlingeuddannelsen og efg-loven. Opgaven var endvidere at fastlægge en uddannelsesstruktur med brede uddannelser, som skulle give både erhvervskompetence og videreuddannelseskompetence. Uddannelsessystemet skulle sikre alle unge et relevant uddannelsesstilbud i et overskueligt uddannelsessystem.

Nordskov Nielsen-udvalget afleverede sin betænkning og et udkast til lovgivning i juni 1987. Med den brede sammensætning og den præcise udformning og med det omfattende analysearbejde, som udvalget afsluttede sit arbejde med, så vi frem til et hurtigt politisk udspil fra undervisningsministeren. Det kom i februar 1988. Det skal måske for historieskrivningens skyld nævnes, at det første udkast kom i november 1987. Det giver mig alene anledning til en anerkendelse af undervisningsministerens vilje til på dette område at lytte til de politiske signaler. Vi konstaterer, at undervisningsministeren har flyttet sig fra første udkast til lovforslag og har noteret ønsket om bred politisk opbakning bag reformen.

I foråret 1987 markerede vi med et beslutningsforslag vores holdning her i salen. Det nye uddannelsessystem bør gennem et fælles basisår give alle unge mulighed for et 4-års-erhvervsuddannelsesforløb med efterfølgende erhvervs-, videreuddannelses- og studiekompetence. Uddannelsen skal være et tiltrækkende alternativ til gymnasiet og folkeskolens 10. klasse. Uddannelsen skal bygge på vekseluddannelsesprincippet, og de unge skal sikres en praktikplads, og deres retsstilling skal styrkes. Uddannelsen skal finansieres af det offentlige, og de unge skal sikres løn under uddannelsen. Disse principper er stadig væk vores udgangspunkt.

Undervisningsministerens lovforslag følger på mange punkter Nordskov Nielsen-udvalgets forslag, men der er principielle forskelle.

Lovforslaget anerkender overordnet princippet om to ligeværdige adgangsveje, men både indhold, struktur og varighed skaber usikkerhed om ligeværdighedsprincippet. Hertil kommer lovforslagets mulighed for, at ministeren kan godkende andre adgangsveje. Muligheden for et for tidligt og dermed forkert uddannelsesvalg er nærliggende. Bredden mangler; der er for tidlig specialisering.

Lovforslaget mangler også en bestemmelse svarende til lærlingelovens § 1, som skal sikre, at der ikke ansættes unge under 18 år, uden at det sker i forbindelse med indgåelse af en uddannelsesaftale. Vi tolker ministerens lovforslag derhen, at ministeren ønsker arbejdsdrengsbegrebet genindført, og det finder vi utilfredsstillende i et samfund, hvor det er uddannelseskvalifikationer og kompetence, som bliver afgørende.

Der mangler entydige bestemmelser for, hvordan vi sikrer alle unge en praktikplads. Det er helt centralt for os ikke blot at sikre adgangen, men også at sikre, at de unge kan gennemføre uddannelsen.

Der mangler tilstrækkelig klare tilkendegivelser i bemærkningerne om placeringen af en række nye uddannelsesområder, eksempelvis social- og sundhedsuddannelserne, etatsuddannelserne, landmandsuddannelserne m.m.

HXX- og HTX-uddannelserne, som er forsøgsuddannelser, kan formentlig afklares og færdigevalueres og skal efter vores opfattelse indgå i det erhvervsfaglige grunduddannelsessystem.

Der skal gennemføres en økonomisk godtgørelse til elever på basisåret for at sikre det frie valg af adgangsvej.

Der er også i forbindelse med forslaget megen teknik, og jeg tror, at der er et fortsat behov for i politiske drøftelser og under udvalgsarbejdet at få en mere indgående analyse af og debat om de rådgivende organers kompetence og sammensætning, især elevernes medbestemmelse i råd og bestyrelser og den undtagelse, der tilsyneladende er gjort om pariteten i handelsskolernes bestyrelsessammensætning.

Skal dette lovforslag få liv, blive til virkelighed, er der behov for politisk vilje, hårdt arbejde og beslutsomhed. Vi er parat til at starte reelle politiske forhandlinger om lovforslaget.